

BOHÆEMIA PIA III

JIŘÍ ALTIOR | AD HONOREM S. VITI

INSTITUT RENESANCE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ
ŘKF U KOSTELA SV. MATĚJE, PRAHA 6 & DEJVICE
HORA FUGIT | KOSTEL SV. MATĚJE | MM₄.⁹.XX
TENTO PROJEKT FINANČNĚ PODPOŘILA MČ PRAHA 6

Spis **Bohæmia pia** sepsal roku **1608** význačný český humanista, probošt **Svatovítské kapituly Jiří Barthold z Breitenberka**. Ve svém latinském díle, jehož název česky zní „**Zbožné Čechy**“, se tento renesanční „**císař básníků**“ věnuje výčtu význačných duchovních osobností utvářejících osud české země. Objemná kniha je rozdělená do sedmi hlav a je zakončena podrobným obsahem. Ten napovídá, že měla sloužit především jako rozcestník plný relevantních pramenů dokazující zbožnou víru Čechů. Kanovník **Pontanus**, jak si sám **Jiří Brathold z Breitenberka** říkal, byl předním českým humanistou a živoucím důkazem, že i z chlapce z prosté městské rodiny může vyrůst osobnost udivující svojí sečtělostí, literárním talentem, diplomatickým umem i zbožností.

Současná mladá generace, které právě začal školní rok, si sotva umí představit, jak vzácné a obtížné bylo získat dobré vzdělání na konci 16. století. V oné době ještě nebyla běžná docházka do základní školy. Praktické životní dovednosti se předávaly z otce na syna, z matky na dceru anebo od někoho, kdo přijal studenta – učedníka – „do učení“. Světlou výjimkou byly bohaté

aristokratické rodiny, které zajišťovaly svým dětem prvotřídní učitele nebo studium v prestižních centrech vzdělanosti své doby. Pro nás již těžko představitelnou roly hrály kláštery a církevní školy, jež byly prakticky jedinými vzdělávacími institucemi umožňující nadějným studentům povýšit v hierarchii společenských tříd. Tak tomu bylo i u mosteckého mladého pána Jiřího.

Talentovaný jinoch postupně zaujal několik mecenášů, kteří jej povzbuzovali ve studiu a umožnili mu kariéru učitele. Jenže mladý pan **Breitenberk** projevoval jedinečné literární nadání a také rozený takt. Nakonec se mu dostalo vzdělání na krátce před tím otevřené **jezuitské koleji v Klementinu**. Ač **Breitenberk** nevstoupil do jezuitského řádu, nikdy nezapomněl na to, jak kvalitního vzdělání se mu u Tovaryšstva Ježíšova dostalo. Jeho učitelem byl např. slavný světec **Edmund Kampián**, který byl krátce poté, co jej viděl **Pontanus** naposledy, popraven ve své rodné Anglii za hlásání katolické víry. Ani anglická **královna Viktorie** nebyla šťastná,

Jiří Barthold „Pontanus“
z Breitenberka
(1550–1614)

že jej musí dát popravit. Byla to věru zvláštní a v lecčems smutná doba. Jenže je to často právě období těžkostí, které umožňuje projevit velikost osobnosti, sílu ducha, odvahu, charakter, zásadovost či nenápadný rozměr lidskosti. Za chvíli si popíšeme, jak nadějný a pilný student s otevřenou myslí, když si všímá i drobných detailů a navrch disponuje potřebným taktem a rozhodností, může prospět celým generacím.

*Defecit caro mea et cor meum: Deus cordis mei et pars mea
Deus in aeternum psal. LXXII.*

*B. EDMUNDVS CAMPIANVS E SOCIETATE IESV.
Martyrio affectus Londini An. MDLXXX.*

Jiří Barthold z Breitenberka si zaslouží být vzpomínán nejenom místními farníky, ale i Pražany za počin, který dodnes všichni dobře znají – za iniciování známé **Matějské pouti**. Ta se v místní **rotundě sv. Matěje** konala pravidelně na **den sv. Matěje**. Nejinak tomu bylo i Leta Páně **1594**. Následujícího roku se probošt Svatovítské kapituly **Pontanus**, rozhodl podpořit význam rotundy, která tehdy pod kapitolu spadala, tak, že umocní slávu matějské poutě. I poslal duchovnímu, který měl pouť na starosti, **dva choralisty od svatovítského sboru**, aby zazpívali svými andělskými hlasy a potěšili tak nejen účastníky poutě, ale vlastní bohoslužbu učinili ještě slavnostnější. Idea se ujala, a tak bystrý žák jezuitské koleje a v té době již i zkušený diplomat, pojal smělý nápad. Obrátil se na papeže **Klementa VIII.**, s nímž se velmi dobře znal a leta přátelil. Požádal jej, aby z pozice papeže udělil kostelíku plnomocné odpustky. Svatý otec mu vyhověl a dále význam svého rozhodnutí podtrhl tím, že plnomocné odpustky šlo u příležitosti svatomatějské pouti získat během celých deseti let: **od r. 1598 do r. 1607**. Svatovítský probošt **Pontanus** tak za podpory papeže strhl pozornost na starobyrou, v té době již značně nemoderní stavbu opuštěně stojící uprostřed vinic hodinu cesty od městských hradeb. Tradice, jež byla tehdy zažehnutá, přetrvala dodnes. Úspěch v celé věci, spočíval v genialitě Pontanovi volby soustředit papežskou i císařskou pozornost na nenápadnou přemyslovskou rotundu stojící kdesi na okraji společenského dění. Historicky je rotunda spojena s vládou slavného knížete **Boleslava II. Pobožného** a nachází se na místě, kde mělo dojít k zázraku, jehož byl kníže přímým účastníkem. **Svátek sv. Matěje** připadal v minulých staletích na **24.** (v přestupném roce na **25.**) **února**, což znamenalo, že se bude jednat o první pouť konanou po Novém roce. Virtuósním tahem v duchu humanismu bylo využití skutečnosti, že rotunda byla zasvěcena **apoštolovi Matějovi**. Vždyť kdo jiný než apoštol byl nezpochybnitelnou autoritou pro všechny tehdy znesvářené tábory katolíků a protestantů! Všichni bez rozdílu a vnitřních rozepří mohli jít slavit společný svátek a vidět se v dobrém se svými sousedy. Ale tím mistrovství proboštova tahu nekončí. Jak totiž dobře věděl, **Ippolito Aldobrandini**, jak se papež původně jmenoval, se narodil na svátek svatého Matěje roku **1536** ve vesnici **Fano** poblíž **Florencie**. Svojí volbou potěšil 10. arcibiskupa pražského **Zbyňka II. Berku z Dubé a Lipé**, neboť jedním z největších úspěchů pražského arcibiskupství po jeho obnovení r. **1561** bylo prosazení nového **Gregoriánského kalendáře**, jež byl vyhlášen papežem **Řehořem XIII.** na den svatého Matěje **24. února 1582** bullou **Inter gravissimas**. O ní jsme zde vyprávěli loni během **StaroMatějské pouti**. Ostatně tato skutečnost musela potěšit i císaře **Rudolfa II.**, neboť to byl on jediný, koho papež v oné bulle jmenoval coby autoritu, jíž je zapotřebí pro prosazení revoluční reformy. Navíc den sv. Matěje byl i dnem sv. **Matyáše** a tudíž měl pro Habsburky zvláštní význam. Ale o tom až jindy.

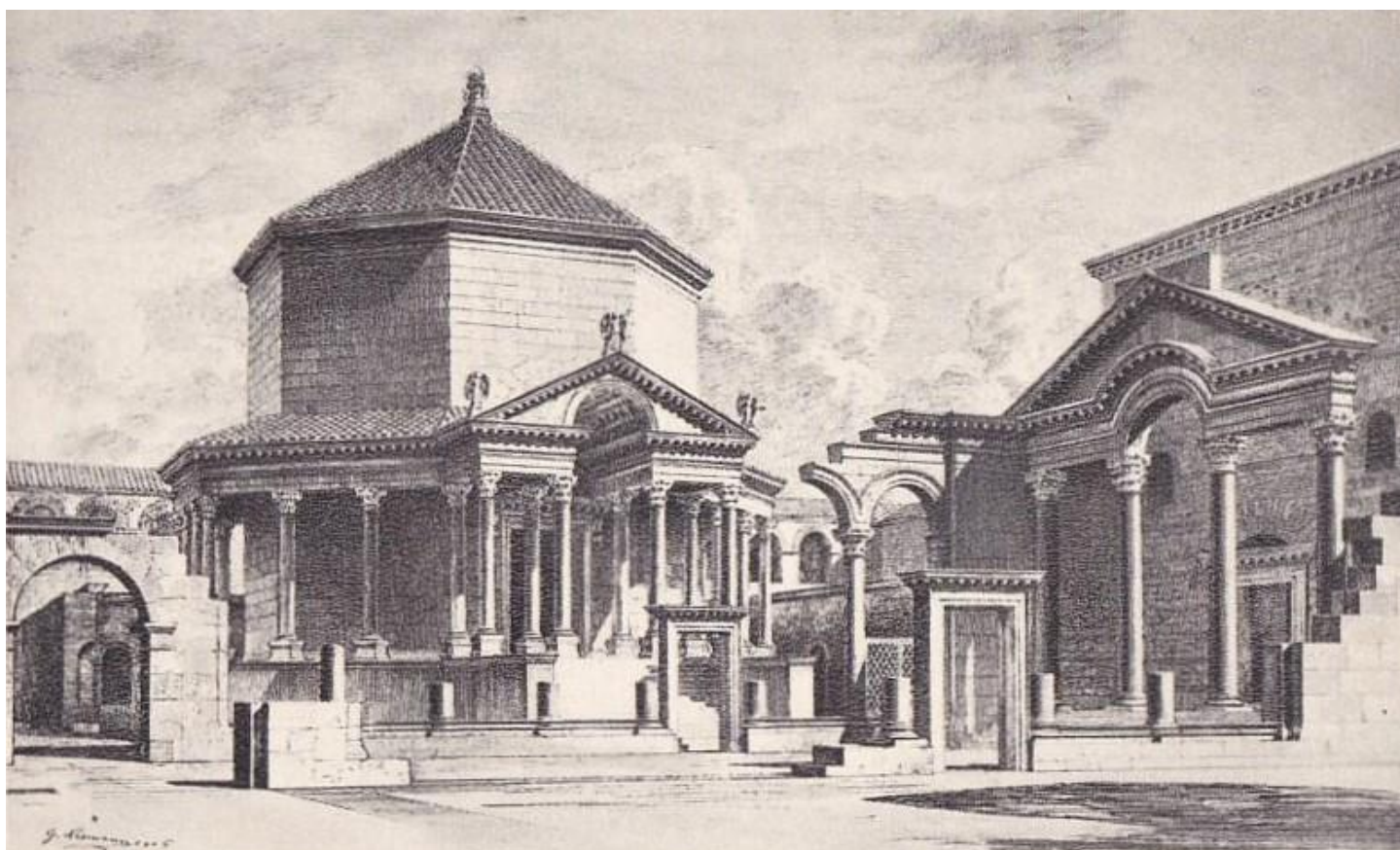

Papež Klement VIII. se narodil na den sv. Matěje 24. 2. 1536 ve Fano v Itálii jako Ippolito Aldobrandini. 30. 1. 1592 byl zvolen 231. papežem. Umírá 3. 3. 1605.

SV. VÍT

Dnešní vyprávění je již třetím pokračováním cyklu „**Zbožné Čechy**“ – neboli latinsky „**Bohaemia pia**“. V rámci úvodního setkání jsme si povídali o rozpadu **Západořímské říše**. Věnovali jsme se generálovi **Ricimerovi**, který se marně snažil najít a na císařský trůn dosadit schopného a zodpovědného císaře. Celkem k vládě dopomohl pěti imperátorům – ale marně. Zkáze říše už nešlo zabránit. Generál **Ricimer** byl prastrýcem burgundského krále **Sigismunda**, něšťastného aktéra tragédie dohry antického věku. Lítost burgundského krále **Sigismunda** nad vraždou vlastního syna jakožto i jeho pokorná snaha vše odčinit jej nakonec přivedla do Nebe a díky hluboké zbožnosti císaře **Karla IV.** a zároveň skutečnosti, že ten byl jak českým, tak i burgundským králem, rovněž do panteonu českých světců.

Diokletianpalast: Rekonstruktion des Mausoleums mit der Prostasis und des Prothyrons der Kaiserlichen Gemächer (G. Niemann 1910)

Není to však král **Sigismund**, jehož známe jako svatého **Zigmunda**, který je chronologicky nejstarším patronem naší země. Tím, kdo ještě zažil velikost i dekadenci antického **Říma** byl **sv. Vít** – jeden z protagonistů dramatu z dob největšího pronásledování křesťanů – za časů císaře **Diokleciána**. Ti z vás, kdo letos neodolali touze po Jadranu a jeli do **Chorvatska**, mohli navštívit fascinující ruiny **Diokleciánova paláce ve Splitu**. O tomto císaři tu již byla zmínka loni v únoru, když jsme si povídali o **SvatoMatějské bule „Inter gravissimas“**, která ohlásila **Gregoriánskou kalendářní reformu** (vyhlášena na den sv. Matěje – **24. února 1582**). V Římě se totiž nacházející ruiny obřích **Diokleciánových lázní**, které byly přestavěny **Michelangelem Buonarrotim** na baziliku **Panny Marie, andělů a mučedníků**. Její součástí se staly i velké sluneční hodiny sestrojené pro ověření přesnosti gregoriánského kalendáře...

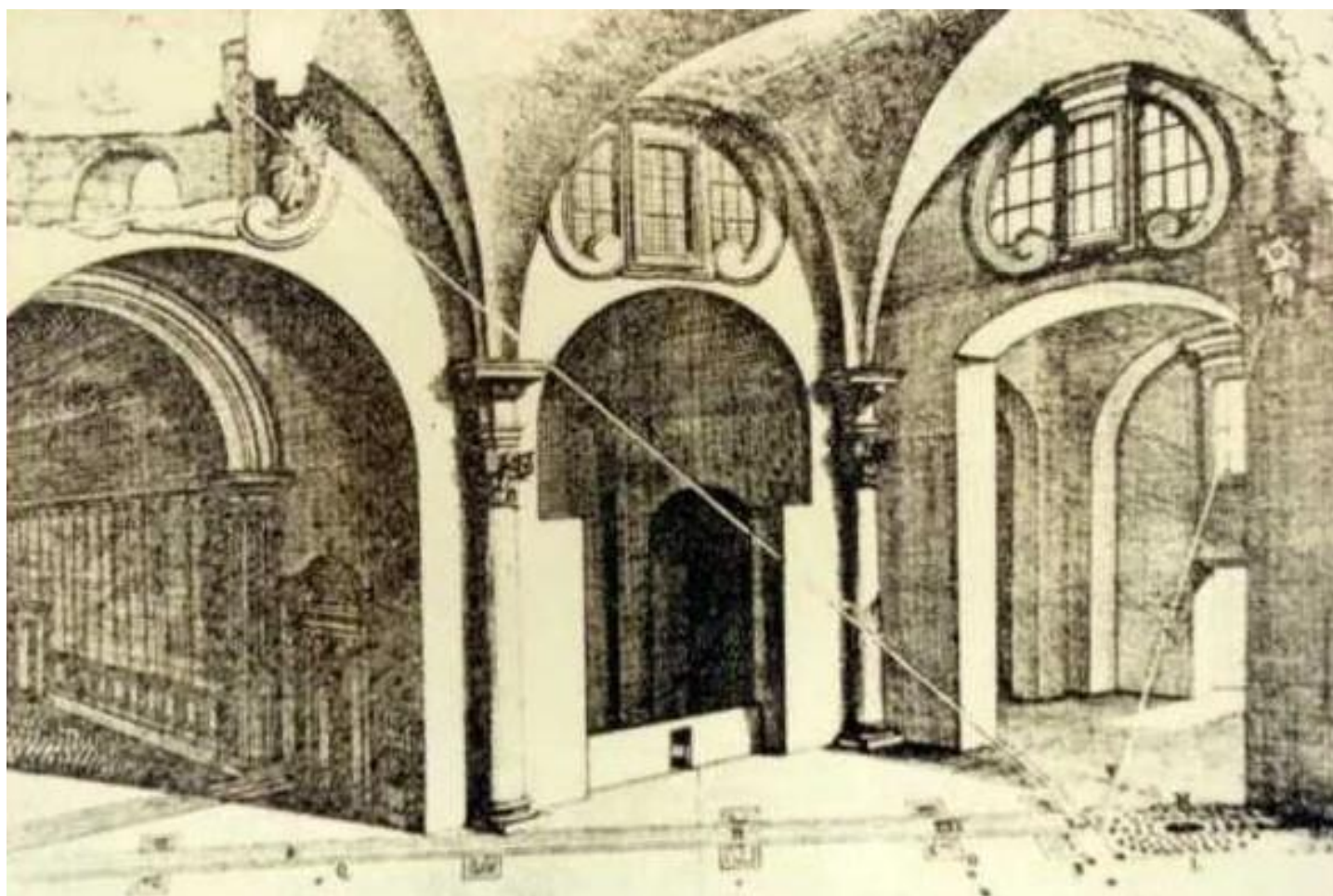

Císař **Dioklecián** se, žel bohu, neproslavil svými velkolepými stavbami, jak by dozajista rád, nýbrž fanatickou nenávisť ke křesťanům, které pronásledoval, mučil a trýznil, jak jen to šlo. Naprostého státnického nonsensu se z lidského i historického úhlu pohledu dopustil kolem roku **307**. Krátce před tím se totiž dle legend do **Říma** dostal učitel **Modestus**, kojná **Crescencie** [Krescencie] a jejich svěřenec **Vít**. Vít byl tehdy ve věku, kdy naše děti chodí na základní školu. Uvádí se, že mu bylo buď

Palác císaře Diokleciána
(Splitu , dnes Chorvatsko)
v původní podobě
a podle představ archeologů.

7 nebo 12 let, když nakonec zemřel. Všichni přišli ze **Sicílie**, odkud pocházela Vítova politicky vlivná rodina. **Vít** byl křesťan, což se tehdy rovnalo rozsudku smrti. I proto jej jeho otec – římský senátor **Lucenius** – nutil zříct se víry. Jenže **sv. Vít** neposlechl a prchl z rodné **Mazary del Vallo**. Osudy **sv. Víta** a **Diokleciána** se protnuly nejneočekávanějším způsobem. Císařův syn totiž vykazoval rysy posedlosti ďáblem. **Sv. Vít** jej položením rukou na jeho hlavu této posedlosti zbavil. Jenže císař nebyl příliš vděčným otcem a za ďábly spíše považoval křesťany. Když se **sv. Vít** spolu s opatrovníky odmítl vzdát víry, císař bez milosti přikázal, aby byli všichni umučeni. Milost Boží u nešťastníků se projevila v okamžiku, kdy přestáli úvodní vaření v kotli s olejem, smůlou a olovem. Ani následující roztrhání lvy před dychtivou arénou nevyšlo. Lvi, si uřízli ostudu, neboť místo hodů odsouzencům olizovali nohy. Nakonec katům nezbylo nic jiného, než křesťany popravít mečem.

↳ Michellangelův poledník v bazilice Panny Marie, andělů a mučedníků zbudované z ruin lázní císaře Diokleciána.

První dochovaná legenda o svatém Vítu a jeho opatrovnících, vznikla kolem r. **600**. Tehdy došlo k přenesení jejich ostatků do **Říma**, kde byly uloženy v chrámu **San Vito e Modesto**. Roku **756** se ostatky **sv. Víta** vydaly na další pouť, tentokráte do baziliky **Saint Denis u Paříže**. Kult nesmyslně umučeného chlapce a jeho opatrovníků se nezadržitelně šířil dál, a tak se třetím místem svatovítské úcty stalo roku **836 benediktinské opatství Corvey**, které dnes nalezneme v německé spolkové zemi **Severní Porýní-Vestfálsko**. Odtud se pak úcta k **svatému Vítu** šířila i ke **Slovanům**, kde nahrazovala tradiční víru v boha **Svantovíta**.

Ze starořeckého města **Korint** se dodnes dochovalo velmi málo ruin. Město samo je ovšem dobře známé každému školákovi díky architektuře. Tzv. „**korintský řád**“ je jeden z klasických architektonických stylů starověkého Řecka. Ten se vyznačoval charakteristickými hlavicemi sloupů ověšenými trsy listů **paznehtníku (měkkého u Řeků, ostnitého u Římanů)**. Autorství slohu je připisováno sochařovi **Kallimachosovi**, který působil v druhé polovině 5. století před Kristem. Legenda praví, že byl pověřen nalezením nového architektonického stylu. Nakonec se inspiroval listy keře, který rostl na hřbitově a prorůstal obětinu u dětského hrobu (tehdy bylo zvykem dávat ke hrobu zesnulých dětí jejich hračky). Na tomto snímku je současný stav města **Korint**. Dramatický zánik města je znázorňuje obraz na následující stránce 🖱

Naše druhé shledání na téma „Zbožných Čech“ proběhlo toto úterý v kostelíku **sv. Jana Nepomuckého** v Trníčku. Tento malebný kostelík uprostřed **Šáreckého údolí** jakoby přímo vybízel ke komornímu setkání, společnému zpěvu, povídání a přemítání o kořenech vlastní národní identity. Křesťanství do České kotliny pronikalo sice pozvolna, zato však ihned z několika směrů. A pokaždé se jednalo o víc než o souhru okolností. Muselo se vždy jednat rovněž o silný osobní příběh, který nejenom současníkům, ale i následujícím pokolením stál za předáváním. Zpočátku ústní vyprávění se pozvolna stávala legendami, které ve svém jádru uchovávaly, ba doslova ciselovaly, podstatu svého sdělení – skutky neobyčejných lidí, existenci výjimečných míst nebo osudy významných artefaktů celospolečenského významu. Mezi posledně vyjmenovanou skupinu dozajista patří fascinující příběh Palladia země české. Ale začněme od počátku.

Roku **146 před Kr.** dobyl římský vojevůdce **Lucius Mummius Achaicus** řecké město **Korint**. Ví se, že jeho motivem bylo zadání římského senátu zničit „achaiský spolek“, jehož byl **Korint** členem. Zřejmě se jednalo o římské obchodní ambice. Generál úkol splnil na výbornou a ze starobylého řeckého města nezbylo prakticky nic. Muži byli

↳ Setkání knížete **Václava** s kouřimským knížetem **Radslavem** †

povraždění, ženy a děti prodány do otroctví. Ruiny města spáleného na popel celá desetiletí zarůstaly plevem a bodláčím. Jenom na dně přístavu trpělivě čekal kov – slitina ze všech soch a nádobí, kování, mincí, zbraní či okovů – které se v době požáru změnilo v potůčky rozžhaveného kovu. Už ve starověku se tato slitina, které se říkalo „**korintská měď**“ stala vzácnou, nad zlato ceněnou surovinou. **1024** let poté, co ztuhnula **korintská měď**, zažívalo libické hradiště vskutku dějinnou událost. Český kníže **Bořivoj** se spolu se svojí ženou **Ludmilou** nechal pokřtít od velkomoravského biskupa **Metoděje**. Psal se rok **871** a kněžna **Ludmila** obdržela při té příležitosti kovový, z korintské mědi vyrobený **obrázek Panny Marie s malým**

Ježíškem v náručí. Pravděpodobně se jednalo o osobní dar doplňující předání vzácného bohoslužebného nádobí z téhož materiálu. Legendy se o této události v jednotlivých detailech rozcházejí, ale jejich gró zůstává stejné: **Ludmila** obdržela vzácný dar – budoucí **Palladium země české**. Poté, co se na **Tetínském** hradišti odehrála její vražda, **Palladium** zdědil její vnuk – kníže **Václav**. Dle legend jej nosil stále u sebe a roku **922** je měl zavěšené na krku, když mělo dojít k legendární bitvě u **Kouřimi**. V ní se střetl s odbojným knížetem **Radslavem**, vůdcem zlického lidu. Legendy popisují zázrak, který se toho dne na bojišti udál. V momentě, kdy se už schylovalo k bitvě, zaleskl se kříž na Václavově helmici a zraku **Radslavově** nezůstalo skryto ani **Palladium**, které měl kníže zavěšené na krku. To byly jasné atributy spojenectví Václava s dalšími křesťanskými panovníky a Přemyslovcovo vyvolení od Boha. Zlický kníže si v ten okamžik mohl snadno spočítat, že je rozumné upustit od války s křesťanským knížetem a vyhnout se tak tomu, aby on sám byl označen

Freska sv. **Ludmily** z katedrály sv. Víta

za „personu non grata“ v očích dalších křesťanství přejících panovníků. Třeba bavorského vládce **Jindřicha Ptáčníka**. **Radslav** proto nedal na výzvu Přemyslovského knížete, aby se s ním utkal v souboji, a tak jejich vzájemný souboj rozhodl celou bitvu a bylo ušetřeno množství životů. **Radslav** uznal **Václavovu**

svrchovanost a **Václav** se s ním v míru rozešel. S odstupem času můžeme bez obav popsat **Radslavovo** i **Václavovo** počínání jako nevšední.

Zmíněný **Jindřich Ptáčník** byl skutečně křesťanem. Jenže je pravděpodobné, že tento **Germán** pohlížel na své slovanské sousedy jako na otravný hmyz a příhodnou zásobárnu pohanských otroků. Při takovémto úhlu pohledu bylo zatěžko očekávat pokojné sousedské soužití, protože bylo těžko myslitelné nalézt mezi zástupci tak rozdílných etnik společnou řeč.

Roku **929** uzrál čas na porobení českého knížectví. Odhodlaný **Bavor** dobyl český knížecí stolec a ovládl

Pražské hradiště. Jenže v jeho středu nenašel žádnou pohanskou svatyni, ale křesťanský **kostelík Panny Marie** a kostel **sv. Jiří**. I bylo jasné, že k ovládnutí **Čech** nestačila pouhá vojenská síla, ale i politické dovednosti, aby byla zdárně dokončena christianizace místních **Slovanů**. Ovšem, jak na to? Překažení christianizace **Čech** by určitě vyvolalo odezvu u Jindřichových mocných křesťanských spojenců a její zdárné dotažení ještě vyžadovalo tolik péle, investic a úsilí, že by v důsledku toho mohl ohrozit perspektivu rozkvětu vlastního území. Zřejmě i takovéto argumenty jej nakonec dovedly ke smíru za podmínky příslibu každoročního tučného tributu. Na oplátku podporoval **Václavovu** christianizaci **Čech** a daroval svému partnerovi vzácný ostatek – **rámě svatého Víta**. Ten pro jeho slavnostní uložení dal zbudovat novou rotundu – **rotundu svatého Víta**. A tak se svatovítský kult rozšířil z **Němec do Čech**. Zde hluboce zakořenil a světcovo jméno zná díky **katedrále sv. Víta**, která původní rotundu překlenula, opravdu každý Čech. A nejenom on.

↳ Jindřich Ptáčník ↵

Christianizace Čech i snaha o jejich podmanění stavbou **rotundy sv. Víta** neskončila. Zato životní úděl nejpřednější českého světce se pomalu chýlil ke svému dramatickému konci. Tragicky vyvrcholený spor mezi **Václavovou** matkou **Drahomírou ze Stodor**, jež byla saského původu, a babičkou **Ludmilou**, nenechal stranou ani dalšího člena Přemyslovské rodiny – budoucího knížete **Boleslav I.** Ten v dětství vyrůstal společně se svým bratrem na hradišti v **Budči**. Dostalo se mu tudíž jak skvělého vzdělání, tak i vzhledu do významu křesťanství pro prestiž a budoucnost celého knížectví. Po smrti **Ludmily** a bratrova nástupu na knížecí stolec to byl právě **Boleslav**, kdo se stal útočištěm pro svoji pohanskou matku **Drahomíru**. A jak ubíhaly roky, mezi sourozenci rostly i rozdíly v přístupu ke správě knížectví. Není pravděpodobné, že by **Stodoranka Drahomíra** radikálně změnila postoj ve věci přístupu k německým sousedům, a tak je nanejvýš pravděpodobné, že ve svém druhém synovi viděla lepšího vládce než v **Ludmilině** oblíbenci **Václavovi**. Vždyť ten se uvolil platit ohromné výkupné **Bavorům**, kteří se mu odvděčili pouhým kusem kosti.

Svatý **Václav**
hlavní patron české země

Legendy uvádějí, že k vraždě knížete **Václava** došlo na sídle **Václavova** bratra **Boleslava** – (Staré) **Boleslavi 28. září 935**. Rok to mohl být dle některých legendistů či historiků jiný, ale vše ostatní se zdá, že bylo právě tak. Důvodem měla být oslava svátku **svatých Kosmy a Damiana**. Těmto světcům byl zasvěcen kostel, který stál na Boleslavově hradišti. Notoricky známá vražda, ke které došlo ráno **28. září**, mohla mít ovšem ještě jiný motiv, než **Boleslavovo** náhodné vzplanutí hněvu dané přemírou alkoholu předchozí noci a zlé našeptávání jeho okolí. To vše se mohlo a

pravděpodobně i podepsalo na **Boleslavově** rozhodnutí zbavit se svého knížecího bratra. Jenže tou skutečnou příčinou mohlo být posílené sebevědomí – vždyť se mu právě toho dne – a mohlo to být ještě před vraždou čili časně zrána – narodil po **Boleslavovi II.** další syn jenž do dějin vstoupil pod jménem **Strachvas**. Zpráva o narození syna musela mít pro **Boleslava** naprosto zásadní význam a vyvolat v něm celou symfonii emocí. Vedle hrdosti na otcovství a spokojenosti, že mu Bůh dozajista přeje, musel **Boleslav** přemítat i reakci knížete **Václava** na tuto novinu. Bylo v duchu oněch časů zvaných „temné století“, že se potenciální uzurpátoři trůnu vyvražďovali. Boj o moc nad celou zemí byl často krutý a na vládnoucí trůn či stolec málokdy usedlo více osob než jedna. A pokud se tak stalo – jako tomu bylo v případech regentství za nezletilé následníky – věci často nabíraly nečekaný a tragický spád. Svatá Ludmila by mohla vyprávět. Proto to mohly být tyto obavy, které vedly **Boleslava** k prudké reakci a bratrovraždě.

Svatý Václav a jeho věrný sluha **Podiven**.

Poté, co byla u vrat **kostela svatého Kosmy a Damiána** bratrovražda dokonána, pokračovalo vraždění Václavovi družiny a jeho spojenců. Jak legendy praví, o tělo svého právě zesnulého syna se postarala jeho **matka Drahomíra**. Družiníci knížete **Václava** v ten čas buď marně bojovali o svůj život anebo prchaly do bezpečí. Mezi těmi, kdo se dal na útěk, byl i později **blahoslavený Podiven, Václavův pobočník**. Neutíkal však jenom z chmurných předtuch, jaký by jej čekal osud na **Boleslavově dvoře**. Odnášel totiž do bezpečí i artefakt, který byl jedním z atributů jeho pána – **obrázek Panny Marie** – ono zmiňované **Palladium**. Musel si uvědomovat, že jeho náskok není dostatečný, a tak se rozhodl, že na zalesněném vršku hned za **Boleslaví** zakope posvátný obraz a tím jej uchrání před pronásledovateli. Podařilo se mu to. Sám se pak ještě stačil rozběhnout k vytyčenému bezpečí, ale to se mu již nepovedlo. Byl dohnán a v lese na větvi pověšen.

Ač jeho smrt musela být stejně hrozná, jako jakákoliv jiná vražda, dozajista umíral s úsměvem či úšklebkem na rtech. Vždyť právě zasadil věrolomnému protivníkovi smrtelnou duchovní ránu. Připravil jej totiž o jeden ze zásadních symbolů celého knížectví – viditelný a všem dobře známý důkaz o tom, že České knížectví patří mezi křesťanská území, kterým požehnal sám velkomoravský **biskup Metoděj**; symbol – spojený s obětí kněžny **Ludmily** a nyní i jeho pána, **knížete Václav**. Uběhlo více jak sto let, než se **Palladium země české** opět objevilo na scéně. Ale to již panoval kníže **Vladislav I.** a my si o těch časech, jakožto i skutcích zakladatele našeho **kostela sv. Matěje knížete Boleslava II.** a jeho **biskupa sv. Vojtěcha** povíme příště...

ja

KULTURNĚ-VZDĚLÁVACÍ CYKLUS BOHĚMIA PIA
FINANČNĚ PODPÓŘILA MČ PRAHA 6

HORAFUGIT CZB | PONTANUS.COM

INSTITUT RENESANCE KULTURNÍHO DĚDICTVÍ Z. Ú. | MMXX | JIŘÍ ALTIOR

Městská
část
Praha

6